

Theo van Rijsselberghe.

Theo van Rijsselberghe, Gentsch schilder, naar gestalte als naar trekken des gelaats, den Man van het Belfort gelijkt.

* * *

Niet dat ik aan het toeval zulker gelijkenis de beteekenis van eene onomstootbare wet, de mathematische waarde eener onontkome-lijkheid zou toekennen, bedoelende dat Theo van Rijsselberghe, wen op het uitzicht trek-kend naar den Belfort-man, als hij bezitten zou, wat een gebo-ren Gentenaar in hem gevoelt, wat hij gewaar wordt bij hem te beschouwen. Nogdaargelaten trouwens, dat de karakter-teeke-nen, het Beeld der Sint Baafs-abdij toegekend, wel wisselen zul-len van beziener tot beziener — gaande van ge-brek aan alle sensatie tot hy-pertrophie der eigene geestes-kenmerken —, zou het een al te groot gewicht

te hechten zijn aan den vorm van een neus of de dikte van een lip. Zelfs een weër-barstige phrenologie zou weinig leeren bij 't helmet, dat het steenen hoofd der dertiende eeuw duikt, en onmogelijk maakt vergelijking met den kop eens schilders in de twintigste. Zijn we niet, daarenboven, in een gelijk-makend-demokratischen tijd, die onder telkens andere maskers hetzelfde gestarde begrip vat, en het onbetwistbaar-geachte der algemeene beginselen? En dan: wie zou ten huidigen

dage niet beschaamd zijn, op zijn aangezicht te dragen wat aan vreugde en leed, wrok of dankbaarheid te zwaar woog of zijn hart? Wij hebben den moed niet meer, ons in ons eigen gezicht te toonen. Waarbij komt, dat de natuur ons geene verrassingen spaart. Een mystische dichter onder mijne vrienden, die zeer oprecht weg-smelt in eene ijsroom-vroom-heid die hem stemt tot voortreffelijke verzen, en waarvan de lezer, hem niet in persone

kennend, mee-nen zou dat hij er niet anders kan uitzien, dan een monnik van Fra Angelico: deze dichter heeft een snor om een gendarm bang te maken, en zijn voorko-men is nooit dan joviaal. En deze andere dichter, Hollan-der hij, wiens intellekt eene nieuwe Neder-landsche poë-tiek inluidt en indaagt: ver-toont hij niet neus en mond van een make-laar, wel-gedaan, in kruidenierde-rij? — Houdt dit niet voor portretten, waar

PORTRET VAN MEJUFFROU VAN RIJSSELBERGHE.

het niet zijn dan schematische voorbeelden eener mogelijkheid, die er meer en meer naar te dingen schijnt in onze Lage Landen, ongeweerde werkelijkheid te worden... Zij bewijzen echter het onuitstaanbare, wen on-houdbare der bewering, dat men betrouwen moet op vormen, plooiën en lidteekens van een kop, hoe hij weze sprekend van karakter.

Het geval echter met Theo van Rijsselberghe is een dankbaar geval: de heusche wezenlijkheid dient hier eene verlokkelijke